

Yükseköğretimde Etik İlkelerim

Hasan Seçen

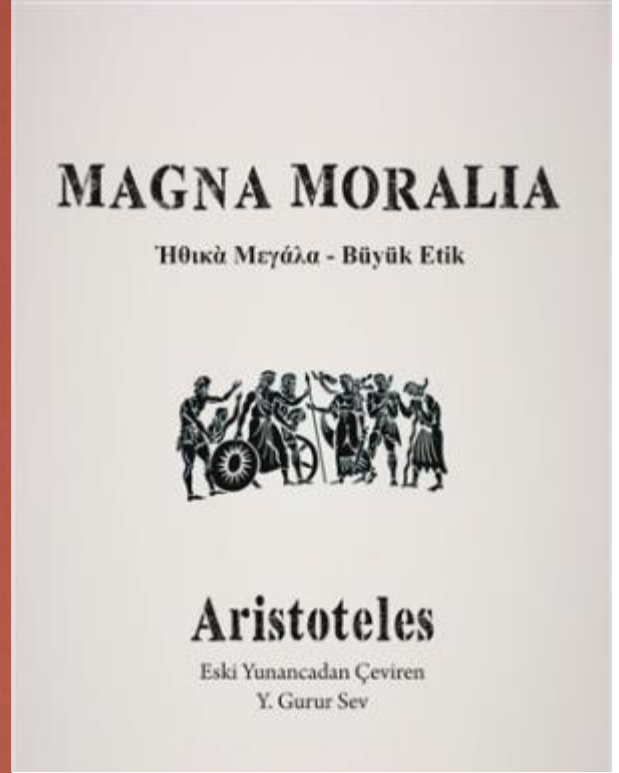
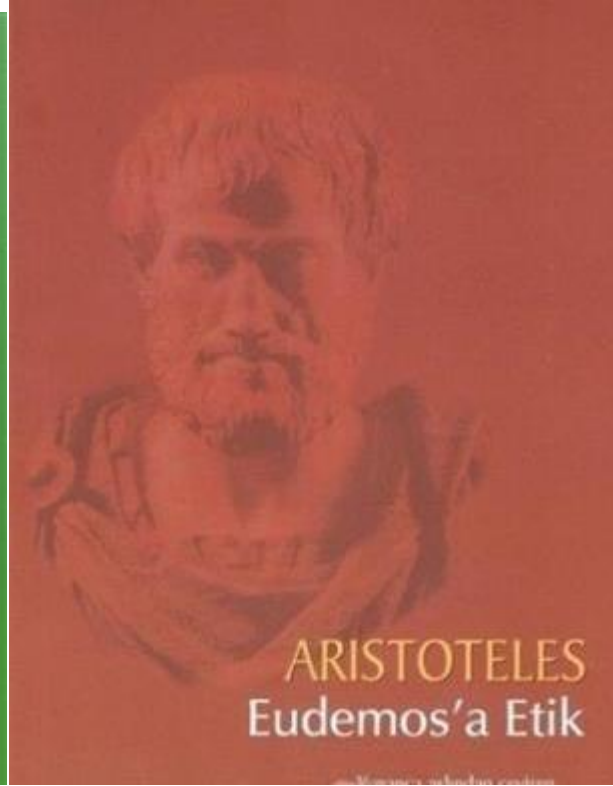
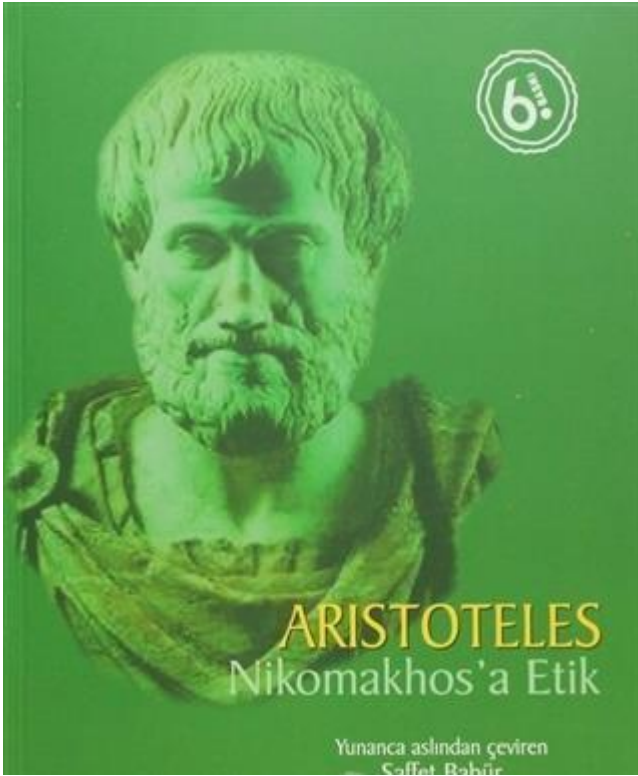

Ahlâk: İnsanlığın kadim değeri

- **1.** İnsandaki iyi veya kötü huylar, tabiat: *İnsanın vücûdu hastalanmakla, saçları ağarmakla ahlâkı değişir mi sanıyorsun?* (Reşat N. Güntekin).
- **2.** İyi huylar, insanı mânen yükselten iyi tabiatler, fazîletler:
- **3.** Bir toplumda kişilerin davranışlarını düzenleyen ve herkesin uyması gereken kurallar: *"Yaptığınız hareket ahlâka aykırıdır."*
- www.lugatim.com.

Etik

Ahlak ve Etik

- Ahlak buyurgandır, ayıplar, cezayla korkutur. Etik ise mantıksaldır; ahlaki davranışın yararını izah eder.
- Etik ahlakın bilimidir, ahlak etiğın pratiğidir.

Bir düşünce alanı olarak etik

Birey olarak : Nasıl davranmalıyım?

Toplum olarak : Nasıl yaşamalıyız?

Görsel: www.litres.ru

Etik, karmaşık sorunların ve konuların nasıl ele alınacağı ve çözümleneceğine karar vermede bir yöntem, prosedür veya perspektiftir.

Meslek etiđi (TDK Sözlük)

Çeşitli meslek kolları arasında tarafların uyması veya kaçınması gereken davranışlar bütünü

Etik karar vermede üç temel soruyu kendinize sorun:

- Kararınızın veya davranışınızın etik olup olmadığını belirlemek için kendinize şu üç temel soruyu sorun:
- **Adil mi ?**Eyleminiz yasa, ahlak ve teamüllere uygun mu? Adil ve eşitlikçi bir yaklaşım içeriyor mu?
- **Genelleştirilebilir mi?** Benzer durumlarda başkalarının da aynı şekilde davranmasını makul bulur musunuz? Eyleminiz veya kararınız, genel olarak kabul edilebilir bir standart mı?
- **Eylemi her yerde açıkça savunabilir misiniz?** Eyleminizi veya kararınızı, en çok saygı duyduğunuz ve değer verdiğiniz kişilere açıklayabilir ve onların yanında savunabilir misiniz?

(Bu üç soruya vereceğiniz cevaplar, kararınızın veya davranışınızın etik açıdan doğruluğunu değerlendirmenize yardımcı olacaktır. Eğer bu sorulardan herhangi birine olumsuz cevap veriyorsanız, bu, eyleminizin veya kararınızın etik açıdan sorunlu olabileceğine işaret eder.)

Tıp Etiğinin 4 ilkesi

İnsan Onuruna Saygı: Bu ilke, bireylerin özgürlüklerine, karar verme yetkilerine ve kişisel tercihlerine değer verilmesini ifade eder.

Yarar Sağlama: Bu ilke, pozitif sonuçlar üretmeye ve olumlu etkiler oluşturmaya odaklanır.

Zarar Vermeme: Bu ilke, birey ve toplum açısından zararın önlenmesi ve en aza indirilmesi üzerine kuruludur.

Adalet: Bu ilke, Kaynakların, fırsatların ve hakların adil dağıtılmasını ve herkesin eşit muamele görmesini savunur.

Bu dört etik ilke, birçok karar verme sürecinde rehberlik eder ve bireylerin veya kurumların eylemlerinin ahlaki değerlendirilmesinde temel oluşturur.

Bilim etiğinin iki temel ilkesi

- Genel ahlaka uygunluk
- Rol model olma yükümlülüğü

Bilimde etik tavrın standartları başlıklar

- Dürüstlük
- Sorumluluk ve hesap verebilirlik
- Dikkat, özen ve titizlik
- Açıklık
- Özgürlük
- Onur payı
- Eğitim
- Emanet
- Yasallık
- Fırsat Eşitliği
- Karşılıklı Saygı
- Verimlilik
- Yetkinlik
- Cesaret
- .....

1947-2020 Görsel: [www. metu.edu.tr](http://www.metu.edu.tr)

İyi bir bilim insanı olmak için önce iyi bir insan olmak gerekir.

1.İyi öğrencilik

- Öğrenci, sınav için değil, bir meslek insanı olmak için öğrenmelidir.
- Her zaman kendini öğrenmeye geliştirmeye adanmalıdır.
- Derslere devam etmeli, aktif katılım sağlamalıdır.
- Bilgiyi içselleştirip onu hayatın bir parçası haline getirmek için çalışmalıdır.
- 1 + 2 = 3 Kuralı

2. Zaman Yönetimi

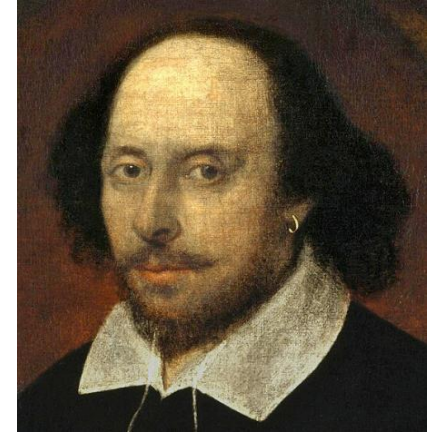
- Dersle ilgili duyuruları dikkatle takip etmelidir
- Verilen ödevleri, projeleri ve araştırma görevlerini zamanında tamamlamalıdır.
- Sınav yerinde sınav saatinde önce hazır olmalıdır.
- Yarın gelse de bir iş işlesem deme. Unutma ki bugün dünkü günün yarınıdır. Bugün ne işledin ki, yarın ne işleyesin!

■ Görsel: www.onlinepsikoloji.com

3.Akademik Dürüstlük

- Araştırma sonuçlarını manipüle etmek, yanıltıcı veri sunmak veya gerçek dışı sonuçlar üretmek etik ihlalidir.
- Sınavlarda, ödevlerde ve projelerde dürüst davranmalı, kopya çekmekten ve intihalden kaçınmalıdır.
- Başkalarının emeğine saygı göstermeli ve kaynakları doğru şekilde atıf yapmalıdır.
- Kendi çalışmalarıyla başarıya ulaşmak için çalışmalıdır.
- Herşeyden önce kendine karşı dürüst ol!
- William Shakespeare
-

(1564-1616)

Görsel: www.wikipedia.org

4.Sorumluluk

- Akademik başarı, sadece bireyin kendi çabasıyla elde edilir.
- Hoca, dersi iyi anlatamadı, sorular zordu, anlatmadığı yerden sordu, gibi mazeretlere sığınmamalıdır.
- Başaramadım, ama başaracağım, demeli.
- Sorumluluğu üstlenmeli ve çalışmalıdır.
- Başarı, başaracağım diye başlayıp, başardım diye bitirenlerindir. Atatürk
- **Ne yaparsan yap, en iyisini yap ve çok çalış!**

Atatürk
(1881-1938)

Aziz Sancar
(1946-)

5.Çevreye ve Kaynaklara Karşı Duyarlılık

- Üniversitenin sunduğu kaynakları (kütüphane, laboratuvar, araştırma materyalleri vb.) dikkatli, verimli ve adil şekilde kullanılmalı,
- Çevreye duyarlılık göstermelidir.
- Temizlik ve katı atık yönetimi özümsemelidir.
- İsraftan kaçınmalı, sürdürülebilirlik ilkeleri gözetilmelidir.
- Biz doğayı korudukça doğa da bizi korur.

6.İşbirliği ve Yardımlaşma

- Bilimde Grup /ekip çalışmaları ve işbirlikleri başarı için çok önemlidir.
- İşbirliklerinde en önemli husus güvendir.
- Grup çalışmaları veya projelerde işbirliği yaparken adil olmalı ve eşit katkıda bulunmalıdır.
- İşbirliklerinde adil davranmak, hem bireysel hem de grup başarısını artırır.
- İşbirliği ve yardımlaşma etik çerçevede olmalıdır.

**Zincirin bir halkası koparsa zincir işe yaramaz
(Kızılderili atasözü)**

6. Toplumsal sorumluluk projeleri

- Toplumsal sorumluluk projelerine katılmak, çevre bilinci oluşturmak ve toplumun yararına çalışmalara katkı sağlamak .

Eğer ÷lkene hizmet etmek istiyorsan,
yapabileceğın işten başla!

Görsel: www.wikipedia.org

İsmail Gasprinskiy

اسماعيل بك غسپرينسكى
Измайлъ бекъ Гаспринскій.

(1851-1914)

7. Farklılıklara saygılı olmak

- Üniversiteler, doğası gereği farklı, dil, din, milliyet, cinsiyet, kültür, hayat görüşüne sahip insanlardan meydana gelir.
- Sınıf içinde veya sosyal ortamlarda farklılıkları bir zenginlik ve fırsat olarak görmeli saygı göstermelidir.
- Dini inançlara veya kültürel değerlere saygı göstermek etik bir yükümlülüktür.
- Tartışmalarda herkesin söz hakkı eşit olmalıdır.

Görsel: www.shutterstock.com

- Timeo hominem unius libri. Thomas Aquinas (1225-1274)
- Kendi inancınızda farklı inançları yok sayacak derecede kaybolmayın. Böyle yaparsanız varlığın gerçek güzelliğini göremezsiniz. Allah kadir-i mutlak, alim-i mutlak, hiç kimsenin anlayışına hapsedilemez. Muhyiddin Arabi (1165-1240)
- Chacun pour soi et Dieu pour tous. Fransız atasözü
- Müsamahasızlık kendi inancınıza duyduğunuz güvensizliğin göstergesidir. John Locke (1632-1704)

7. Disiplin ve Üniversite Kurallarına Uyum

- Her öğrenci, üniversitenin koyduğu kurallara uymakla yükümlüdür.
- Disiplin kurallarını ihlal etmek, sadece bireysel değil, toplumsal sorumluluğun da ihlali anlamına gelir.
- Her öğrenci, üniversitenin etik ve disiplin kurallarına uyma konusunda hesap verebilir olmalıdır.

Öğrenci Disiplin Yönetmeliđi

18 Ağustos 2012 CUMARTESİ

Resmî Gazete

Sayı : 28388

YÖNETMELİK

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından:

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI ÖĞRENCİ DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliđin amacı, yükseköğretim kurumları öğrencilerine verilecek disiplin cezaları ile soruşturma usul ve esaslarını düzenlemektir.

8. Dijital Etik

- Çevrimiçi ortamlarda sorumluluğunu unutma!
- Dijital platformlarda aldatıcı veya yanlış bilgi yayma.
- Teknolojiyi etik dışı amaçlar için kullanma!
- Kendinin ya da başkalarının mahremiyetini ihlal edecek paylaşımlar yapma!
- Telif hakkı olan materyalleri izinsiz başkalarıyla paylaşma.
- Başkalarının kişisel verilerini, onlardan izinsiz kullanma.

Derviş Yunus bu sözü
Eğri büğrü söyleme
Seni sıygaya çeker
Bir Molla Kasım gelir

Yunus Emre

Görsel: www.pazarlamaturkiye.com

Bir üniversite hocasının yazısı

HOW A NATION IS COLLAPSED!

Görsel: www.medium.com

Bir millet nasıl çökertilir?

- “Herhangi bir milleti çökertmek için atom bombası veya uzun menzilli füze kullanımı gerekmez.
- Bunun için eğitim kalitesinin düşürülmesi ve öğrencilerin sınavlarda kopya çekmesine izin verilmesi yeterlidir.
- Hastalar, sınavlarını kopya çekerek geçen doktorun elinde can verir.
- Ve sınavlarını kopya çekerek kazanan bir mühendisin elinde binalar yıkılır.
- Ve sınavlarını kopya çekerek kazanan bir muhasebecinin elinde paralar kaybolur.
- Ve sınavlarını kopya çekerek geçen bir din adamının elinde insanlık ölür.
- Ve sınavlarını kopya çekerek geçen bir yargıcın elinde adalet kaybolur.
- Sınavları kopya çekerek geçen bir öğretmenin himayesindeki çocukların kafasında da cehalet kol gezer.
- Eğitimin çöküşü milletin çöküşüdür”

Son sözden bir önceki söz

- Ahlak, bize, nasıl mutlu olabileceğimizi değil, mutluluğa nasıl layık olabileceğimizi gösteren bir doktrindir.
- Immanuel Kant (1724-1804)

Görsel: www.wikipedia.org

Tagore'den bir bilgelik şiiri

*I slept and dreamt
That life was joy
I awoke and saw
that life was duty
I acted and behold
Duty was joy.*

1861-1941

Görsel: [wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org/)

William Jay Jacobs, *Mother Teresa: Helping the Poor*, The Millbrook Press, 1991.

PROF. DR. HASAN SEÇEN'IN AKADEMİK SAYFASI

Bilim-Edebiyat-Serbest Düşünce Blogu

Home 001 Hasan Seçen Özgeçmiş 2010-11 Çevre Mühendisliği 2010-11 Kimya Bölümü 2011-12 Anorganik Kimya 2011-12 Organik Kimya 2012-13 Genel Kimya Lab
2012-13 Organik Kimya-II (FF) 2013-14 Genel Kimya (MF İnşaat) 2015-16 G. Kimya (KİM-101) 2015-16 Kimya (Gıda Böl.) 2016-17 Organik Kimya
2018-2019 Organik Kimya (Müh. Fak.) 2020-2021 Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik Bilim Edebiyat Yazıları, Konuşmalar Bilim, Eğitim ve Etik Bilimsel Bilgiye Erişim
Hayatımızda Kimya İlaç Kimyası Kongresi Bildiri Kitapları (2013-2023) Kimyager Bültenleri Kimyagerlik Rehberi Organik Kimya I 2022-2023 Güz Dönemi

300 bin giriş...Okurlarıma ve WordPress'e binlerce teşekkürler!...

🕒 August 24, 2024

Blog Stats

- 300,000 hits

Değerli Okuyucularım,

Bugün, WordPress platformu üzerinden yayımladığım www.hasansecen.com blogumun 300 bininci girişini görmek benim için büyük bir mutluluk ve onur kaynağı oldu. Bu sayfa, 2010 yılında “açık bilim” konseptiyle başladığım yolculukta, bilim, edebiyat ve serbest düşüncenin paylaşıldığı bir platform haline geldi. Her giriş, her yorum ve her paylaşım, bu sayfanın sadece bir blogdan öteye geçip bir topluluk, bir

PAGES

001 Hasan Seçen Özgeçmiş
2010-11 Çevre Mühendisliği
2010-11 Kimya Bölümü
2011-12 Anorganik Kimya
2011-12 Organik Kimya
2012-13 Genel Kimya Lab
2012-13 Organik Kimya-II (FF)
2013-14 Genel Kimya (MF İnşaat)
2015-16 G. Kimya (KİM-101)
2015-16 Kimya (Gıda Böl.)
2016-17 Organik Kimya
2018-2019 Organik Kimya (Müh. Fak.)
2020-2021 Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Etik
Bilim Edebiyat Yazıları, Konuşmalar
Bilim, Eğitim ve Etik
Bilimsel Bilgiye Erişim
Hayatımızda Kimya
İlaç Kimyası Kongresi Bildiri Kitapları (2013-2023)
Kimyager Bültenleri
Kimyagerlik Rehberi
Organik Kimya I 2022-2023 Güz Dönemi

**BAŞARILAR
DİLERİM**